

25 JAN. 2024

Waterschap Aa en Maas
T.a.v. Algemeen bestuur
Postbus 5049, 5201 GA 's-Hertogenbosch

Datum: 24 januari 2024

Betreft: Inspiratiedocument Langs de Brabantse Aa

Geacht college

Met gepaste trots bieden wij u ons Inspiratiedocument "Langs de Brabantse Aa" aan. De gedachte die hierin is uitgewerkt heeft betrekking op Natuurontwikkeling, Landschapsontwikkeling, Cultuurhistorie, Toerisme en Recreatie en Water. De ideeën en suggesties die u hierin aantreft worden enthousiast ontvangen in uw regio. Wij vragen aan u of het mogelijk is om deze ideeën te komen toelichten en samen te onderzoeken wat we hierin voor elkaar kunnen betekenen.

Wij horen graag wanneer een afspraak georganiseerd kan worden.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Casper Hoenderdos', written over a horizontal line.

Namens het bestuur Stichting Brabantse Aa

Casper Hoenderdos, Wim van der Heijden en Sabine Sleddens

Stichting Brabantse Aa, Hoofdstraat 102, 5473 AT Heeswijk-Dinther
Bank: NL41RABO 0199247626. KvK-nummer 86882112
Mail: info@brabantseaa.nl Website: www.brabantseaa.nl

De stichting Brabantse Aa heeft een geregistreerde ANBI status.

*Verwonder ... maak het mee
en laat je inspireren!*

Langs de Brabantse Aa

In de voetsporen van Hendrik Verhees

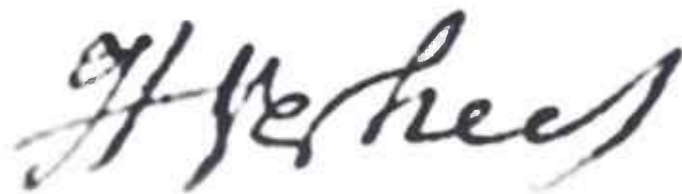
Langs de Brabantse Aa

Het beekdal van de rivier de Aa is een prachtig deel van Brabant dat jong tot oud, gasten uit binnen- en buitenland, zijn verborgen schatten en verhalen wil vertellen. Ingeklemd tussen de Maashorst en het Groene Woud meandert de Aa van de Peel tot aan de Dieze bij 's-Hertogenbosch.

In de voetsporen van Hendrik Verhees

Wij hebben de keuze gemaakt om al onze ideeën samen te brengen naar de periode dat Hendrik Verhees hier langs de rivier de Aa de 'Nieuwe kaart van de Meierij van 's-Hertogenbosch' aan het optekenen was.

Hendrik Verhees was in een spannend tijdsgewricht, politicus, architect, tekenaar, aquarellist, cartograaf en aannemer. Hij was het, die alle kenmerken in notities en op kaarten van dit gebied, zo rond de periode 1770 – 1794, minutieus heeft vastgelegd.

Inleiding

Inleiding

We nemen je mee

Het doel van dit document is om je enthousiast te maken voor de ideeën, om de rivier de Aa in zijn volle glorie te kunnen beleven.

De rivier de Aa, met zijn ontstaansgeschiedenis, het landschap, het water en de cultuurhistorie zien we als een soort openluchtmuseum. Om dit betekenis te geven staan we eerst stil bij onze doelen en kansen die het voor iedereen heeft. Daarna gaan we specifiek in op de wijze waarop wij deze doelen willen bereiken.

Daarvoor gaan we niet over één nacht ijs en strekt de realisatie van alle plannen en ideeën zich uit over meerdere jaren.

We hopen dat je geïnspireerd raakt en kansen ziet, voor jezelf of voor de organisatie die je vertegenwoordigt.

De stichting is opgericht in 2022 met als doel om de cultuurhistorische waarde rondom de rivier de Aa te vergroten en meer 'beleefbaar' te maken, teneinde ingezetenen meer bewust te laten worden van hun omgeving met zijn historie en gasten langer in dit gebied te laten verblijven. Daarin levert de stichting een bijdrage in de economische ontwikkeling en het welzijn van gasten en ingezetenen. Het stichtingsbestuur wordt gevormd door Sabine Sleddens, Wim van der Heijden en Casper Hoenderdos.

Commissie van aanbeveling

De Stichting Brabantse Aa weet zich sinds vanaf de oprichting gesteund door een Comité van Aanbeveling, bestaande uit Eugene Bouwdijk Bastiaanse en Lambert Verheijen. Het bestuur en de Commissie van Aanbeveling komen hiertoe enkele malen per jaar bijeen om inhoudelijk van gedachten te wisselen.

Openlucht museum

De cultuurhistorische- landschaps- en natuurwaarden rondom de rivier de Aa zijn rijk vertegenwoordigd. Al wandelend door dit uitgestrekte gebied kan je er een heuse belevenis van maken. Het tot leven brengen van de rijke historie rondom de rivier de Aa, gaan we doen aan de hand van Hendrik Verhees. Immers hij was het die, in 1792 na vele jaren hard werken, de Nieuwe Meierijsche Kaart heeft opgeleverd.

Dit kan vertaald worden naar het tot leven brengen van het mooie verleden en wel op een wijze die men ook bewust ervaart. Het gaat daarbij om informeren en inspireren. Om meemaken, vermaakt én verwonderd te raken. Om ergens deel van uit te maken, er verbondenheid bij te voelen.

De stichting Brabantse Aa streeft verschillende ambities na op het gebied van water, natuur, landschappen, kastelen en watermolens. Ambities die elk een aparte dynamiek hebben op het gebied van samenwerken en realiseren.

Concrete doelen van de stichting Brabantse Aa hebben betrekking op de communicatie en marketing. Het betreft hier voornamelijk het realiseren van middelen om de beleefbaarheid te vergroten. Leidend daarvoor is het merk 'Langs de Brabantse Aa'.

Openluchtmuseum 'langs de Brabantse Aa'

In en rond de rivier de Aa zijn verschillende cultuurhistorische elementen te vinden in de vorm van oude structuren, ruimtelijke ensembles, industrieel erfgoed, watermolens, kastelen en landgoederen.

Daarbij gaat het niet alleen om de markante historische gebouwen, maar ook hun bewoners en over de gevonden artefacten. Dit alles vormt een ~~de~~ samenhangende geschiedenis.

De cultuurhistorische waarden zouden in samenhang meer herkenbaar en zichtbaar mogen worden gemaakt. Zodat historische structuren, (verdwenen) relict en sporen weer beleefbaar worden. Daarmee willen we de geschiedenis rondom de rivier de Aa ontsluiten en klaarmaken voor het onderwijs en geschikt voor jongeren.

Cultureel Erfgoed

Openluchtmuseum 'langs de Brabantse Aa'

Het Waterlandschap

Noord-Brabant wordt door breuken verdeeld in een aantal gebieden die stijgen of dalen ten opzichte van elkaar. De Aa en haar zijlopen zijn de dragers van het landschap, de landbouw en de natuur in Oost-Brabant. Al eeuwenlang. En nóg eeuwenlang als het aan ons ligt. Het is onze ambitie dat er een Landschapsbiografie komt die meer inzicht geeft in het na te streven landschapsherstel en het beekdal.

Molenlandschappen

Watermolens en hun omliggende landschappen hebben eeuwenlang een waterbufferende functie in het beekdal gehad. Door effectief gebruik te maken van het landschap kon een hoogteverschil worden gecreëerd met invloed op waterhoogtes en grondwater peilen in de omgeving. Watermolens volgen niet alleen de logica van het landschap; in de afgelopen eeuwen hebben watermolens ook het landschap gevormd. Zo ontstond bij elke watermolen een watermolenlandschap. Bij het terugbrengen van watermolens in welke vorm dan ook, zijn het natuur en landschap mede uitgangspunten

Buitenplaatslandschappen

Historische kastelen, buitenplaatsen (inclusief hun tuinen en parken) en landgoederen bepalen het karakter van het landschap'.

Water- en Landschappen

Openlucht museum 'langs de Brabantse Aa'

De herinrichting van de gronden in het beekdal van de rivier de Aa betekent een robuuster leefgebied voor planten en dieren. Door de verbeteringen van het stroomgebied met nieuwe meanders en waterwerken zou het de ambitie van de terreinbeheerders, zoals Brabant Landschap en Waterschap Aa en Maas, moeten zijn, om een aaneengesloten landschap te ontwikkelen in samenwerking met gemeentes en Provincie Brabant. Daarmee worden de verschillende landschapsbiotopen niet alleen behouden en verbeterd, maar op deze manier werken we ook mee aan een klimaat adaptief geheel dat voldoet aan de water- en klimaatopgaves.

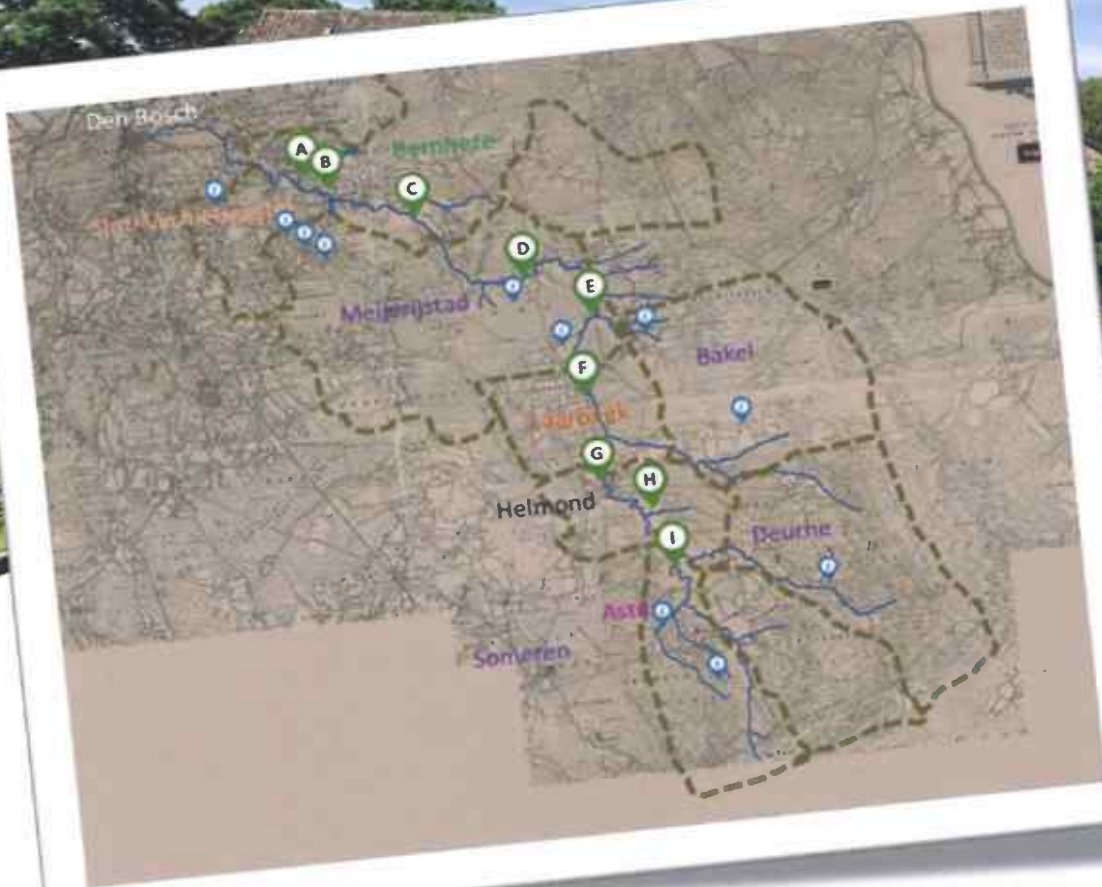
Natuur

Kastelen & Landhuizen

1 Kasteel Wamberg	10 Kasteel Frisselstein
2 Kasteel Ter Aa 1 en 2	11 Kasteel D'Erp
3 Slot't Groenhuiske	12 Kasteel van Gemert
4 Kasteel Seldensaete	13 Kasteel Eikenlust
5 Kasteel Heeswijk	14 Kasteel Croy
6 Kasteel 't Geburgt	15 Kasteel Helmond
7 Kasteel Avenstein	16 Groot Kasteel Deurne
8 Hof ten Bogaard	17 Klein kasteel Het Haageind
9 Landhuis Zwanenberg	18 Kasteel Asten

Water- en windmolens

A Engelandse Watermolen
B Watermolen Ter Steen
C Kilsdonkse molen
D Watermolen Ter Wiel
E Watermolen Erp

F Watermolen Aarle Rixtel
G Watermolen Helmond
H Watermolen Scheepstal
I Stipdonkse Watermolen

 Windmolens

Enthousiasmeren: De aanpak van de stichting Brabantse Aa richt zich op het stimuleren en enthousiasmeren van organisaties, ondernemers en burgers om het stroomgebied van de rivier de Aa als één geheel te bezien en in te richten. Denk aan Waterschap, provincie, erfgoedorganisaties en gemeenten, die allemaal een rol hebben in het realiseren van de 'Openlucht museum' gedachte. En ook op lokaal niveau zien we burgers, heemkunde kringen en (T&R) ondernemers als partners.

De uitdaging is om zoveel mogelijk 'werk met werk' te maken. Kansen hiertoe liggen bij de aanstaande verbreding van het kanaal tussen Veghel en Helmond, incl. de verbreding van de N279 en de GroenBlauw Gebiedsgerichte aanpak Aa-dal Noord. Bestaande projecten, visies, verkenningen en beleidsplannen kunnen met de ideeën uit dit document worden verrijkt.

Zelf zorgen wij ervoor dat er een Lange afstandswandelroute en een museum De Aa worden gerealiseerd. En we zorgen ervoor dat er een samenhangende verhaallijn wordt ontwikkeld en bewaken het merk. Het merk en alle daarmee samenhangende uitwerkingen zien wij als onze opdracht. Daarvoor gaan we opzoek naar de nodige middelen en partners.

Merk 'Langs de Brabantse Aa'

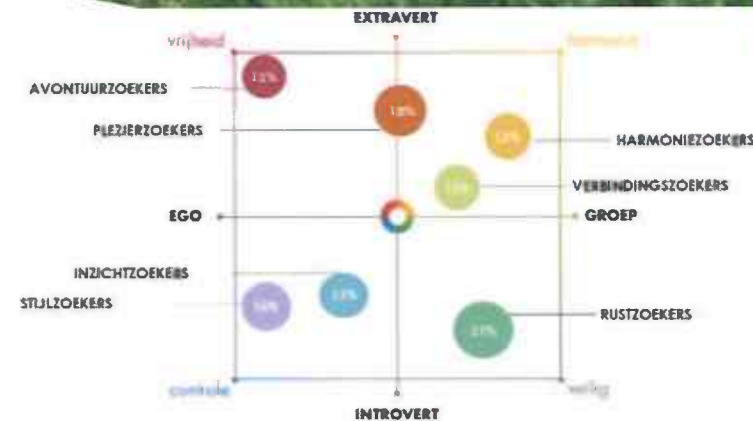
Het merk 'Langs de Brabantse Aa' sluit aan op meerdere leefstijlen afhankelijk van de wijze waarop men de Aa wil beleven.

Avontuurzoekers (11% van de Nederlanders): gaat voor de meerdaagse wandeling langs de Brabantse Aa, staat stil bij de historie, sluit zich aan bij een gids, luistert naar de verrassende verhalen en geniet van de natuur. Ze willen alles weten over Hendrik Verhees. Als de wandelroute niet helemaal duidelijk is, maakt het niet uit. De overnachting vindt plaats in een bijzondere B&B met uitzicht op de Aa.

Inzichtzoekers (13%): maken een wandeling alleen of met partner/vriend(in) langs de Brabantse Aa gecombineerd met museumbezoek in de directe omgeving en een kop koffie op een terras passen bij de Inzichtzoeker. Een goede, (foutloze) routekaart is wel belangrijk. Ze zijn zeer geïnteresseerd in de verhalen en gebouwen van Verhees. Overnachten doen we in een goed hotel, ook al is dat iets verder van de Aa gelegen.

Verbindingzoekers (12%): houden van een korte wandeling (rondje) langs de Aa samen met gezin of groep. Nemen eigen boterhammen en drinken mee en gaan lekker picknicken met z'n allen. Een goede bewegwijzering van een rondje Aa is wel handig, want al pratend en genietend met elkaar letten ze soms wat minder op de borden. Het verhaal van Verhees is leuk om te horen en vertellen ze later graag aan anderen.

Doelgroepen

Merk 'Langs de Brabantse Aa':

Één samenhangend verhaal:

Voor het beleefbaar maken van de Aa is als verhaallijn gekozen voor Hendrik Verhees. In een spannend tijdsgewricht was Hendrik Verhees, politicus, architect, tekenaar, aquarellist, cartograaf en aannemer. Hij was het, die alle kenmerken van dit gebied, zo rond de periode 1770 - 1794, minutieus op kaart heeft gezet.

Om zijn avonturen invulling te geven introduceren wij niet bestaande figuur 'Cornelia Goyaart'. Op de zolder van een antiquair in Luik is een klein dagboekje met aantekeningen en notities van Cornelia gevonden. Zij was één van de vaste krachten die vaak met Hendrik Verhees mee op reis ging.

Ongekend, want dit dagboek is een bijzondere aanvulling op alles wat we al wisten over Hendrik. Zij beschrijft wat Hendrik overkwam toen hij op onderzoek uitging naar de mogelijkheden om een kanaal te graven van Den Bosch naar Luik. Tijdens hun trektochten ontmoeten ze verschillende mensen en maakten ze dingen mee.

Uit haar notities komen verhalen naar voren die een relatie hebben met de rivier de Aa en de samenleving in combinatie met de kastelen, (water)molens die in deze tijd langs de Aa hebben gestaan. Zo wordt het een boeiend en spannend verhaal waarin het verleden wordt verbonden met het nu en onze toekomst.

Merk

Note: Dit is de eerste verhaallijn van een serie. Zo zijn er nog andere verhaallijnen te ontwikkelen. Denk aan de Industrialisatie, de 1^e en 2^e wereldoorlog, etc.

Verzamelde streekverhalen

- 1 **Nuland:** Hoefijzers aan handen en voeten
- 2 **Rosmalen:** Het stichten van Coudewater
- 3 **Dinther:** Wel en wee Heer Avenstein
- 4 **Veghel:** Liefdesdrama op de oevers van de Aa
- 5 **Handel:** Onze-lieve-vrouw van handel
- 6 **Gemert:** Processie
- 7 De abdij van Binderen
- 8 **Bakel:** Het dorp had nog geen naam
- 9 **Ommel:** Onze-Lieve-Vrouw van Ommel
- 10 **Ravenstein:** Loterijfonds
- 11 **Heeswijk:** De Brabantse wegen
- 12 De moord op Mie de Heks
- 13 **Aarle Rixtel** De Turfschipper
- 14 **Ravenstein:** De zwarte bende
- 15 **Helenaveen:** De poort naar de hel
- 16 Zwaanridder
- 17 **Schijndel:** Sleutjesspook
- 18 Gansrijden op Vastenavond
- 19 De bende van de witte veer
- 20 **Gemert:** Scheepsvaart belangen

Middelen

Merk 'Langs de Brabantse Aa':

De basis om alle elementen te verbinden is de Lange afstandswandelroute. Versterkt door één samenhangend en verbindend verhaal over de avonturen van Hendrik Verhees.

Lange afstand wandelroute: In Brabant zijn verschillende langeafstand routes bekend, bijvoorbeeld, de Kloosterroute en de Zuiderwaterlinie route. Het Pieterpad is de bekendste langeafstand wandelroute van Nederland. Onze ambitie is om 'Langs de Brabantse Aa' met al zijn verhaallijnen uniek voor Nederland te positioneren. Voor elke wandelaar een 'must do'.

Museum de Aa: Het Museum de Aa vormt een fantastisch verlengstuk van het bovengenoemde. Hier kan je kennisnemen van de geschiedenis. Ook de verschillende Heemkamers hebben hun plek in de 'Openluchtmuseum' gedachte.

Offline: Naast het museum zijn er nog meer offline middelen nodig om de kracht te versterken. Denk hierbij aan een wandelroutegids. Het terugbrengen van verdwenen kastelen en watermolens door Land-Art objecten. Ook een expositie kan hierin ondersteunen.

Online: Onder andere dankzij Virtual Reality (VR) kan het verleden herbeleefd worden. Een pop-up route applicatie om vooral de jeugd te interesseren voor de cultuurhistorie.

Laat je inspireren op de volgende pagina's!

Middelenmix Offline

Magazine advertenties

Museum de Aa

Wandelroutegids

Informatieborden

Etappe kaarten

Land-art

Expositie

Verhees markers

Middelennmix Online

Website

SEO-campagne

Verborgen Verhalen

Pop-up route applicatie

Social Media

Podcast

VR bril
'Beleef het landschap'

Documentaire

Tot slot

De stichting Brabantse Aa tracht alle doelen te bereiken samen met anderen. Want wat wij willen, kunnen we niet alleen. De Brabantse Aa is tenslotte van ons allemaal.

Daarom zijn we blij met de ondersteuning van bijv. Waterschap Aa en Maas, Erfgoed Brabant en de Provincie Brabant.

Dank daarvoor.

In de ban van de Aa: Jolanda Tielens en Emelie Jegerings hebben door alle seizoenen heen talloze schilderijen gemaakt langs de rivier de Aa.

Dit document is mede tot stand gekomen door

DAILYBRAND
MARKETING & CREATIE

p/a Hoofdstraat 102, Heeswijk-Dinther
info@brabantseaa.nl
www.brabantseaa.nl

